

MEMO

Aan: Voorbereidingsgroep LSI
 Van: 5.1,2,E (SZW), 5.1,2,E (BD), 5.1,2,E (ISZW)
 Betreft: Aanbieding concept Hoofdstuk 4
 Datum: 3 november 2021

Doel memo

Met dit memo leggen we het nieuwe concept Hoofdstuk 4 van het projectplan WGA aan de Voorbereidingsgroep voor. Hoofdstuk 4 betreft de juridische verantwoording voor de verwerking van persoonsgegevens die in een LSI-project plaatsvindt. Wij willen u op hoofdlijnen inzicht geven in de totstandkoming van het nieuwe hoofdstuk alsmede in een aantal inhoudelijke punten die gedurende het schrijven zijn gebleken.

De Voorbereidingsgroep wordt gevraagd:

- 1) Of het concept hoofdstuk 4 kan worden aangeboden aan de stuurgroep, en;
- 2) Of de leden van de Voorbereidingsgroep zich in willen zetten om binnen de eigen organisatie draagvlak voor- en bekendheid van het hernieuwde hoofdstuk 4 te genereren.

Het doorlopen traject voorjaar 2020 – heden

- In voorjaar 2020 heeft de VNG naar aanleiding van o.a. de besprekingen van de rol van de data analist in de voorbereidingsgroep besloten tot het herschrijven van het al bestaande hoofdstuk 4 van de WGA projectplannen.¹ Hier is externe capaciteit voor ingehuurd;
- In april 2021 is een ambtelijke werkgroep met privacy deskundigen van alle LSI-partners gevormd als adviesorgaan voor de stuurgroep. De werkgroep keek mee naar H4;
- In juli 2021 kwam de werkgroep tot de conclusie dat de voorgestelde aanpassingen van H4 tot dat moment niet tot een voldoende resultaat hadden geleid. Opstellers van dit memo (allen lid van de werkgroep) hebben daarop het initiatief genomen zelf H4 te herschrijven;
- De afgelopen maanden is in overleg met werkgroep gewerkt aan de verbetering van H4. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met medewerkers van alle LSI-partners, met een projectleider, een data-analist, een FG van een gemeente en de functioneel beheerder van de e-SWF omgeving. Het concept is daarna uitgebreid gereviseerd door de LSI-partners.

Hieronder zetten wij de belangrijkste punten uiteen en lichten we gemaakte keuzes toe.

Functie H4: DPIA

Binnen een LSI-project zijn de afzonderlijke partners samen verantwoordelijk voor de verwerking van de persoonsgegevens. Op deze samenwerking ziet H4 van de WGA-projectplannen. Het hoofdstuk fungeert als *Data Protection Impact Assessment* (DPIA). De Autoriteit Persoonsgegevens heeft het uitvoeren van een DPIA verplicht gesteld als overheidsorganisaties samenwerken en in het kader van dat samenwerkingsverband persoonsgegevens uitwisselen. Een DPIA biedt zo concreet mogelijk inzicht in de persoonsgegevens die worden verwerkt, geeft uitleg waarom, hoe en op welke grondslag(en) dat gebeurt, welke risico's hieraan verbonden zijn en hoe die zoveel mogelijk beperkt kunnen worden. Dit draagt bij aan de transparantie en uitlegbaarheid van het overheidsoptreden.

Er zijn verschillende soorten LSI-projecten: WGA's, thematische projecten en het FRIT. De verwerking van persoonsgegevens voor deze projecten is verschillend qua aard, omvang en de te maken afwegingen. De inbreuk die de projecten op de persoonlijke levenssfeer maken, is niet steeds dezelfde. Daarom kan de LSI niet met één algemene DPIA voor alle projecten volstaan. Binnen de WGA projecten ligt dat anders; door de grote overeenkomsten tussen de WGA-projecten, komen bepaalde onderdelen (zoals de werkwijze van de casustafel) in ieder project terug. Deze onderdelen worden in H4 geadresseerd. Daarnaast zijn er onderdelen die per project afzonderlijk, aan de hand van de lokale situatie en doelen, moeten worden ingekleurd om tot een DPIA te komen die de gegevensverwerking in het kader dat project recht doet.

De werkgroep adviseert om het projectplan op de volgende onderdelen steeds lokaal in te vullen:

- De opsomming van de te verwerken persoonsgegevens

¹ Zie de stukken en notulen van de vergaderingen van de voorbereidingsgroep LSI 12 februari, 9 april en 18 mei 2020.

- De beschrijving van de doelen waarvoor de gegevens worden verwerkt in het licht van de aanleiding voor het project
- De betrokken partijen (en hun rol)
- De beschrijving van de belangen die gebaat zijn bij de gegevensverwerking
- De onderbouwing van proportionaliteit en subsidiariteit

Een consequentie van de noodzaak tot een lokale aanvulling voor elke WGA is dit de nadere invulling ook steeds getoetst zal moeten worden door de deelnemende partners. Dit is een waarborg die voorkomt dat er gegevensuitwisseling plaatsvindt op voorwaarden die een LSI partner niet kan onderschrijven. Ter ondersteuning van de lokale invulling zou voor deze onderdelen een schrijfwijzer kunnen worden ontwikkeld met een toelichting per onderdeel.

Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid

Voor de uitwisseling van de gegevens via de teamsite in de beveiligde omgeving (de externe samenwerkingsfunctionaliteit, afgekort e-SWF) en voor de bespreking van de casussen aan de casustafel, dragen de deelnemende LSI partners gezamenlijk de verwerkingsverantwoordelijkheid. Zij bepalen op welke manier voor welk doel zij gegevens uitwisselen. Het *intern selecteren* van signalen en het onderzoek dat volgt na een casustafel en de afhandeling van een casus zijn gebaseerd op de individuele bevoegdheden van de LSI-partners. Deze activiteiten vallen daarom onder de eigen verwerkingsverantwoordelijkheid. Elke LSI-partner dient voor deze activiteiten zelf de benodigde stappen te ondernemen, zoals waar nodig het uitvoeren van een eigen DPIA.

De consequenties van een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid is dat afspraken moeten worden gemaakt over de uitoefening van de rechten van de betrokkene en hun respectieve verplichtingen om informatie te verstrekken, door middel van een onderlinge regeling (artikel 26 van de AVG). Dit wordt ook beschreven in hoofdstuk 4.

Gezamenlijk belang op projectniveau

Binnen de privacy werkgroep is gesproken over het vereiste van een gezamenlijk belang van de partnerorganisaties bij een project en/of een casus. De vaststelling of een gezamenlijk belang al zit in de deelname aan het project (omdat een partner deelneemt, is er een automatisch belang bij een individuele casus) of in de casus zelf (een casus moet door meer dan één partij zijn ingebracht) is relevant voor de organisatie van het project en in het bijzonder de casustafel.

De privacy werkgroep adviseert om het gezamenlijk belang voor deelname aan het project als uitgangspunt te hanteren, en niet als selectiecriteria voor het bespreken van een casus op de casustafel. Dit is in lijn met de huidige formulering in het LSI convenant.

Rollen van enkele betrokken partijen

In H4 worden de deelnemende partners benoemd. Een aantal LSI-partners heeft daarbij een bijzondere positie:

- ISZW: de ISZW heeft een dubbelrol. De ISZW kan als deelnemer participeren in WGA-projecten. Daarnaast is ISZW altijd betrokken bij WGA-projecten omdat ISZW optreedt als functioneel beheerder voor de teamsites in de e-SWF omgeving. De ISZW voor dat onderdeel verwerker voor de LSI-partners. ISZW is bezig met het opstellen van een verwerkersprotocol om de LSI partners te informeren over de voorwaarden waaronder ISZW dit doet.
- VNG: de VNG adviseur adviseert en ondersteunt de gemeentelijke projectleider bij het opzetten en uitvoeren van het project. De VNG adviseur heeft geen toegang tot de e-SWF omgeving of de casustafels, omdat er geen grondslag is om de persoonsgegevens uit het project met de VNG te delen.
- Politie: heeft geen toegang tot de e-SWF omgeving en neemt geen deel aan de casustafels. Wel wordt de politie geïnformeerd over de voorgenomen activiteiten en geeft de politie aan of zij, gelet op de veiligheid, daarbij aanwezig zal zijn.
- OM: heeft aangegeven geen rol voor zichzelf te zien bij WGA-projecten.

De doel(en) van het project en de grondslag voor gegevensuitwisseling

De grondslag voor gegevensuitwisseling is artikel 64 van de wet SUWI. Hier wordt het doel van de gegevensuitwisseling beperkt tot:

1. Door de betrokken partijen wordt samengewerkt ten behoeve van een integraal overheidsoptreden, en;
2. Het integraal overheidsoptreden gericht is op:

- Het voorkomen en bestrijden van onrechtmatig gebruik van overheidsmiddelen en overheidsvoorzieningen op het terrein van de sociale zekerheid en de inkomensafhankelijke regelingen, en/of;
- De voorkoming en bestrijding van belasting- en premiefraude, en/of;
- De voorkoming en bestrijding van het niet naleven van de arbeidswetten.

De LSI privacy werkgroep concludeert dat deze bepaling geen ruimte laat voor andere doelen voor de gegevensuitwisseling, zoals vroegsignalering of hulpverlening. Dit betekent dat het project waarvoor de gegevens uitgewisseld worden ook beperkt zal moeten worden tot deze doelstellingen. Dit laat zich slecht verenigen met het opnemen van het LSI project binnen een breder gemeentelijk project(plan), omdat dit zich slecht verhoudt tot de waarborgen rondom de gegevensuitwisseling (geen doorgifte en gegevens alleen voor LSI doelen gebruiken).

Consequenties voor andere onderdelen WGA projectplan

Veel vragen en opmerkingen die wij kregen bij hoofdstuk 4 hadden betrekking op de werkwijze binnen het project, de gehanteerde selectie criteria voor casussen, de gang van zaken bij een casustafel, de besluitvorming rondom in te zetten acties en de inhoud en omvang van de projectadministratie. Dergelijke onderwerpen horen niet in H4, maar moeten wel een plaats krijgen in het projectplan. In de fase van afronding van H4 zullen dit hoofdstuk en de overige hoofdstukken van het projectplan op elkaar worden afgestemd.

Tot slot vinden we het belangrijk dat de privacy verantwoording van de LSI goed te lezen en te begrijpen is voor een divers publiek, en daartoe willen we met behulp van communicatieve expertise 1) het nieuwe hoofdstuk 4 in de projectplannen zo toegankelijk mogelijk opschrijven, en 2) een compacte publieksversie van de verantwoording, gericht op de burger, beschikbaar stellen.